

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 8201

02.09.16 № 12846/0/14-16/13

На № 05/01-15/793 від 29.07.2016

Про розгляд звернення

**Федерація професійних спілок
України**

вул. Шота Руставелі, 39-41,
м. Київ, 01601

Міністерство соціальної політики на виконання доручення Секретаріату Кабінету Міністрів України від 04.08.2016 № 28710/1/1-16 розглянуло звернення Міністерством фінансів, Міністерством охорони здоров'я, Міністерством освіти і науки звернення щодо незабезпечення видатками на оплату праці працівників окремих галузей бюджетної сфери та в межах компетенції надає інформацію, що додається.

Додаток: на 7 арк.

**Заступник Міністра –
керівник апарату**

В. Іванкевич

**Інформаційні матеріали
звернення Федерації професійних
спілок України**

Оплата праці працівників бюджетної сфери здійснюється на основі Єдиної тарифної сітки (далі – ЄТС) розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери.

Підвищення заробітної плати працівників бюджетних установ, закладів та організацій здійснюється шляхом підвищення на законодавчому рівні розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС, на базі якого розраховуються розміри посадових окладів працівників за всіма тарифними розрядами Єдиної тарифної сітки.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 № 288 „Про підвищення оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України” з 01.05.2016 підвищено розмір посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки (ЄТС) на 6,5 відсотки і встановлено у розмірі 1185 гривень. Відповідно до зростання посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду ЄТС та тарифних коефіцієнтів за розрядами ЄТС підвищуються посадові оклади всім категоріям працівників окремих галузей бюджетної сфери, в тому числі галузі освіти і медицини.

Наступне підвищення посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду ЄТС буде здійснено з 1 грудня цього року відповідно до зростання на законодавчому рівні розміру мінімальної заробітної плати.

Питання подальшого підвищення рівня заробітної плати працівників бюджетної сфери буде розглядатись Урядом відповідно до підвищення розміру мінімальної заробітної плати та з урахування фінансових можливостей бюджетів усіх рівнів на забезпечення такого підвищення.

Відповідно до статті 51 Бюджетного кодексу України керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників та здійснюють фактичні видатки на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах фінансових засобів заробітної плати, затвердженого для бюджетних установ у кошторисах.

Згідно з частиною четвертою статті 77 Бюджетного кодексу України місцеві ради під час затвердження відповідного бюджету враховують першочерговому порядку потребу в коштах на оплату праці працівників

сфери, що фінансуються з місцевих бюджетів, термін виплати пройшов, становить 14,7 млн. грн., з них по Чернігівській області – 14,2 гривень.

Щодо фінансування загальноосвітніх навчальних закладів та медичних закладів.

За інформацією Міністерства фінансів України, на 2016 рік у загальному обсязі освітньої субвенції для місцевих бюджетів враховані видатки у сумі 44 604,6 млн. грн., медичної субвенції – 44 433,7 млн. гривень.

Визначення остаточних обсягів видатків на освіту та охорону здоров'я розподіл їх за напрямками використання здійснюється відповідними місцевими органами влади при формуванні та затвердженні місцевих бюджетів.

Порядок та умови надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6, медичної субвенції – постановою Кабінету Міністрів України від 23.01.2015 № 11.

Відповідно до норм Порядків та умов надання освітньої та медичної субвенцій відповідні місцеві ради мають право додатково понад обсяг субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних та капітальних видатків навчальних закладів, визначених у статті 103⁴ Бюджетного кодексу України, закладів охорони здоров'я та програм у сфері охорони здоров'я, визначених у статті 103⁴ Бюджетного кодексу України, включаючи погашення бюджетних зобов'язань минулих років, узятих на баланс в органах казначейства.

Крім того, відповідно до пункту 3 постанов Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6, від 23.01.2015 № 11 державним адміністраціям доручено:

- розробити та затвердити протягом місяця план заходів щодо наповнення місцевих бюджетів, вишукування додаткових джерел надходжень до бюджету, тому числі за рахунок детінізації економіки (не менш як 2 відсотки до загального фонду), дотримання жорсткого режиму економії бюджетних коштів (не менш як 1 відсоток видатків на бюджетну сферу) та посилення фінансової дисципліни;

- забезпечити відповідність повноважень щодо здійснення видатків до бюджету обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період;

- забезпечити дотримання вимоги частини четвертої статті 103⁴ Бюджетного кодексу України щодо врахування під час затвердження відповідного бюджету у першочерговому порядку потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати, а також на проведення розрахунків за енергоносіями та комунальні послуги, що споживаються бюджетними установами;

- забезпечити під час виконання бюджету проведення економії

- забезпечити укладення договорів за кожним видом енергоносіїв, що споживаються, у межах установлених відповідним головним розпорядником бюджетних коштів обґрунтованих лімітів споживання з урахуванням необхідності економії коштів;

- здійснити у разі виникнення заборгованості із заробітної плати, стипендій, інших соціальних виплат і оплати енергоносіїв та комунальних послуг комплекс заходів щодо погашення заборгованості із зазначених видів витрат, забезпечивши використання не менш як 90 відсотків наявних коштів наперед насамперед загального фонду місцевих бюджетів;

- упорядкувати структуру штатної чисельності працівників у межах затверджених асигнувань на оплату праці, не допускати збільшення т.ч. чисельності, крім випадків, пов'язаних з утворенням (реорганізацією) навчальних закладів, фінансування яких здійснюється за рахунок освітніх субвенцій, та збільшенням кількості одержувачів відповідних послуг з задоволення суспільних потреб.

Згідно із статтями 103² та 103⁴ Бюджетного кодексу України залишки коштів за освітньою та медичною субвенціями на кінець бюджетного періоду зберігаються на рахунках відповідних місцевих бюджетів і використовуються в наступному бюджетному періоді з урахуванням цільового призначення субвенцій та на оновлення матеріально-технічної бази відповідних навчальних закладів та медичних закладів.

Відповідно до Прикінцевих положень Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 24.12.2015 № 911-УІІ обласним, Київській міській державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування доручено забезпечити скорочення працівників загальноосвітніх навчальних закладів (крім педагогічних) щонайменше на 10 відсотків, та продовження роботи з оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів із скороченням їх кількості (орієнтовно на 5 відсотків за рахунок об'єднання малокомплектних шкіл, зміни їх типу та/або ступеня реорганізації тощо), підвищення наповнюваності класів, груп.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1024 „Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тисяч населення” при розрахунку медичної субвенції на 2016 рік норматив забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення зменшено з 80 до 60 з урахуванням яких має бути забезпечена оптимізація мережі вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, сприятиме створенню умов для ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Також з урахуванням тенденцій до зменшення чисельності населення завдань, зокрема, з реформування системи охорони здоров'я, місцеві органи влади мають забезпечити оптимізацію наявної мережі закладів охорони

Зволікання та неналежне виконання заходів з оптимізації мережі закладів охорони здоров'я місцевими органами влади спричиняє неефективне та неекономне використання бюджетних коштів на утримання понаднормової мережі та призводить до загострення ситуації з фінансуванням закладів охорони здоров'я.

Слід зазначити, що проведений аналіз видаткової частини місцевих бюджетів свідчить про нераціональне використання коштів освітньої субвенції. У даний час у загальноосвітніх навчальних закладах додатково утримується 50,5 тис. класів.

Згідно з розрахунками утримання цих додаткових класів призводить до неефективного використання коштів у обсязі близько 10 584,2 млн. грн., що складає 23,8 відсотка обсягів освітньої субвенції, які можуть бути спрямовані на підвищення якості освіти.

Тобто, місцеві органи влади мають здійснити комплекс заходів, визначених постановами Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6, від 23.01.2015 № 11, від 25.11.2015 № 1024 та Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 24.12.2015 № 911-VIII з метою дотримання вимог частини четвертої статті 77 Бюджетного кодексу України щодо врахування потреби у коштах на утримання загальноосвітніх навчальних закладів та медичних закладів.

Крім цього Міністерство охорони здоров'я України та Міністерство освіти і науки України як головні розпорядники коштів за бюджетними програмами за КПКВК 2211190 „Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» та КПКВК 2311410 „Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам” спільно з місцевими органами виконавчої влади мають провести ґрунтовний аналіз щодо забезпечення річної потреби у коштах на утримання закладів освіти та охорони здоров'я.

Міністерство освіти і науки цілком підтримує позицію місцевих органів виконавчої влади стосовно збільшення обсягу фінансування галузі освіти для всіх типів навчальних закладів оскільки доведені обсяги бюджетних асигнувань, що затверджені Міністерству Законом України „Про Державний бюджет України на 2016 рік”, дозволяють у 2016 році здійснювати у навчальних закладах та установах, що належать до сфери управління МОН, лише гарантовані законодавством першочергові соціальні виплати на мінімально необхідному рівні.

Разом з тим, за інформацією МОЗ України, єдиним шляхом збільшення обсягу медичної субвенції з боку МОЗ України є видатки резервного фонду медичної субвенції у сумі 443 165,9 тис. грн., а також видатки для територій Донецької та Луганської областей, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, у сумі 434 367,8 тис. гривень.

Міністерством охорони здоров'я України розроблено та направлено на погодження до зацікавлених центральних органів виконавчої влади проекти розпоряджень Кабінету Міністрів України щодо розподілу резерву коштів медичної субвенції та стосовно перерозподілу залишку нерозподілених видатків

медичної субвенції для територій Донецької та Луганської областей яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють повному обсязі свої повноваження.

Однак Міністерство фінансів України не погодило вказані проєкти, зазначивши, що розподіл резерву та перерозподіл нерозподілених видатків медичної субвенції до проведення відповідними місцевими органами влади дійсних заходів щодо оптимізації та упорядкування мережі закладів охорони здоров'я є передчасним.

Щодо фінансування професійно-технічних навчальних закладів.

На виконання статті 27 Закону України „Про Державний бюджет України на 2016 рік” Міністерством фінансів України здійснено моніторинг фінансування забезпечення професійно-технічних навчальних закладів державної форми власності за рахунок коштів обласних та міських (міст обласного значення) бюджетів.

За результатами проведеного моніторингу та з метою надання підтримки місцевим бюджетам для фінансування професійно-технічних навчальних закладів постановою Кабінету Міністрів України від 04.02.2016 № 41 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 року №727” здійснено розподіл частини стабілізаційної дотації загальною сумою 500 млн. гривень.

Згідно з цією постановою зазначені видатки спрямовані обласним бюджетам для подальшого розподілу між містами обласного значення, з огляду на реальну обмеженість ресурсу.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2016 № 420 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 року № 727” здійснено додатковий розподіл стабілізаційної дотації у сумі 98,0 млн. грн. для спрямування на професійно-технічну освіту у містах обласного значення, де є обмеженість власних фінансових ресурсів.

За інформацією Департаментів фінансів обласних державних адміністрацій станом на 15.08.2016 видатки на фінансування професійно-технічних навчальних закладів затверджені у обсязі 5 027,8 млн. грн., з них за рахунок стабілізаційної дотації – 591,8 млн. гривень.

Враховуючи зазначене, питання функціонування професійно-технічних навчальних закладів мають вирішуватися місцевими радами разом з обласними державними адміністраціями за рахунок вказаних коштів та з інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Щодо дошкільних, позашкільних навчальних закладів, методичних кабінетів, централізованих бухгалтерій, міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, закладів культури, то відповідно до статті 32 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” та статті 89 Бюджетного кодексу України управління закладами, які належать територіальним громадам або передані в управління організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення належить виконувати виконавчим органам відповідних місцевих рад.

Автономної Республіки Крим та обласного значення, райо-
бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад.

Щодо фінансування державних адміністрацій, то відповідно до
Закону України „Про державну службу” від 10.12.2015 № 889-VIII, що н
чинності з 1 травня 2016 року, видатки на реалізацію положень цього Зак
2016 році здійснюються в межах коштів, передбачених Законом України
Державний бюджет України на 2016 рік”.

Питання виділення додаткових видатків на оплату праці держк
службовців буде розглянуто у разі підготовки змін до Державного бюд
України на 2016 рік відповідно до норм Бюджетного кодексу України.

Щодо фінансового забезпечення місцевих бюджетів повідомляємо
реформа міжбюджетних відносин, реалізацію якої розпочато в 2015
відкрила новий етап розвитку для місцевих бюджетів на засадах бюдж
самостійності та фінансової незалежності.

Завдяки новій моделі фінансового забезпечення місцевих бюд
вдалося забезпечити позитивну динаміку надходжень місцевих бюджетів.

Крім цього, у грудні 2015 року прийнято зміни до податко
бюджетного та галузевого законодавства, які спрямовані на реформу
податкової системи, галузей бюджетної сфери, що також спри
підвищенню рівня фінансової забезпеченості місцевих бюджетів.

Зокрема, доходи місцевих бюджетів у 2016 році зростуть за рахунок
в оподаткуванні, зокрема податку на доходи фізичних осіб, податк
нерухоме майно, транспортного податку, єдиного податку.

Зростання дохідної частини місцевих бюджетів в умовах п
бюджетної самостійності передбачає підвищення ролі та відповідаль
місцевих органів влади за ефективне управління ресурсами місцевих бюдж

Так, за результатами січня – липня поточного року до загального ф
місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 77 832,8 млн.
що становить +48,4% до аналогічного періоду минулого року, або +25
млн. гривень.

Обсяг вільних залишків коштів місцевих бюджетів станом на 01.01
становив 22 663,0 млн. грн., які станом на 01.08.2016 розподілені на о
праці з нарахуваннями працівників бюджетної сфери спрямовано 1 206,6
грн. або лише 6,1 %, у той час як на капітальні та інші видатки – 15 960,0
грн. або 80,8 %.

Станом на 01.08.2016 нерозподілені вільні залишки коштів місц
бюджетів становили 2933,4 млн. гривень.

Також місцевими радами станом на 01.07.2016 року затверд
капітальні видатки у обсязі 37 242,7 млн. гривень.

Станом на 01.08.2016 на вкладних (депозитних) рахунках в уста
банків місцевими радами розміщено 9 659,7 млн. гривень.

перерозподілені шляхом скорочення непершочергових та неефективних видатків.

Водночас рівень фінансової забезпеченості місцевих бюджетів, у першу чергу, залежить від заходів, які вживаються місцевими органами влади стосовно вишукування додаткових джерел надходжень до бюджету, розширення бази оподаткування та збільшення надходжень, мобілізації доходів до місцевих бюджетів адекватно стану розвитку економіки територій, здійснення заходів з детінізації економіки, дотримання жорсткого режиму економного використання бюджетних коштів тощо.

Враховуючи вищевикладене, питання фінансування закладів бюджетної сфери, в тому числі і виплати заробітної плати, має вирішуватися органами місцевого самоврядування за рахунок вказаних коштів та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

**Директор Департаменту заробітної
плати та умов праці**

О. Товстенко